

Engels orgel voor de Hoog- landse Kerk

AL HEEFT LEIDEN een schat aan karakteristieke, sterk van elkaar verschillende orgels: een groot Engels kathedraalorgel ontbreekt nog. En dat terwijl Leiden, en met name de Hooglandse Kerk, al jaren een traditie kent van Engelse orgel- en koormuziek, o.a. Evensongs en op anglicaanse leest geschoeide adventsconcerten. Sinds 2006 is de Stichting Cathedral Organ Leiden (SCOL) bezig om dat groot romantisch Engels orgel voor de Hooglandse Kerk te verwerven. In die drie jaar is al heel wat bereikt, maar er ligt nog veel werk in het verschiet: fondsenwerving, restauratie en... orgelconcerten!

Zo zou het nieuwe Engelse orgel er mogelijk uit kunnen zien ....

© Eric Brons

De basis: het ‘Father’ Willis-orgel

De hoofdtaak van het nieuwe orgel zal zijn om Engelse koor- en orgelmuziek zo getrouw mogelijk te vertolken. De stichting SCOL heeft daarom een instrument voor ogen dat is gebaseerd op de grootte en klankkleur van het type orgel zoals men dat in de grote Engelse kathedralen kan vinden. Denk hierbij aan de beroemde Engelse orgelbouwers ‘Father’ Willis en Harrison & Harrison, die in de periode 1880 – 1920 prachtige instrumenten met een warme en orkestrale klankkleur afleverden. Inmiddels heeft SCOL al een origineel ‘Father’ Willis-orgel uit 1892 kunnen aanschaffen, dat de klanktechnische kern gaat vormen van het nieuwe orgel voor de Hooglandse Kerk. Het werd destijds gebouwd voor St Mark’s Church te Birkenhead, bij Liverpool en bevond zich sinds 1995 in de orgelzaal van Henk Kooiker te Rijnsaterwoude. Inmiddels is het orgel gedemonteerd en opgeslagen in afwachting van een ware transformatie.

Het eindresultaat

Want er moet nog zeer veel gebeuren voordat dit basisorgel zijn doel kan vervullen in de Hooglandse Kerk. Niet alleen wordt hierbij het oorspronkelijke instrument met de uiterste omzichtigheid benaderd, dat geldt ook voor de lichte, ruime architectuur van de Hooglandse Kerk. Het eindresultaat is namelijk niet mis: een monumentaal kathedraalorgel met tenminste 55 registers, verdeeld over vier klavieren (Great, Swell, Choir en Solo) en pedaal. Een aantal typisch Engelse registers komen nog niet voor in de Engelse orgels die Nederland rijk is. Zo wordt de bekroning van het orgel gevormd door een Double Open Wood 32’ van volledige lengte (tien meter), een 32-voets tongwerk en een Tuba 8’ op verhoogde winddruk. Hiermee krijgt niet alleen Leiden, maar ook Nederland er een uitzonderlijk orgel bij.

Van groeibriljant naar kroonjuweel

Het ‘Father’ Willis orgel uit 1892 heeft 30 registers, verdeeld over drie klavieren en pedaal. Bij de restauratie blijven mechanieken, windladen, pijpwerk en speeltafel intact. Het komt te staan aan de noordzijde van het koor. Aan de zuidzijde komt een identieke kas die het pijpwerk van een nieuw vierde klavier en van de grote pedaalregisters zal bevatten. Het geheel gaat

bespeelbaar worden met een nieuwe, verplaatsbare elektrische hoofdspeeltafel. De orgelkasten worden nieuw ontworpen, passend bij de stijl van het instrument en rekening houdend met de zo gewaardeerde architectuur van de Hooglandse Kerk. Het nieuwe pijpwerk wordt in stijl van het aangekochte instrument bijgemaakt. Hiermee ontstaat een uniek orgel: een groot 4-klaviers Engels kathedraalorgel, waarin opgenomen een origineel ‘Father’ Willis-orgel van 30 stemmen en drie klavieren met pedaal en een eigen mechanische speeltafel.

Stichting Cathedral Organ Leiden (SCOL)

In drie jaar tijd heeft de Stichting Cathedral Organ Leiden zich de steun verworven van meer dan 200 donateurs uit zes landen en van culturele fondsen zoals het Prins Bernhard Cultuurfonds en Fonds 1818. Momenteel is SCOL druk doende om donateurs en fondsen te werven om een cruciaal deel van het project mogelijk te maken: de plaatsing en restauratie van dit instrument in de Hooglandse Kerk. De plannen en de uitvoering ervan zijn te volgen via www.cathedralorgan.nl.

Een impressie in beeld en geluid

Deze zomer organiseert SCOL een op Engelse leest geschoeide concertserie in de Hooglandse Kerk en in Kerkelijk Centrum De Regenboog in de Merenwijk te Leiden. Zie de agenda op pagina 5.

Voor meer klankimpressies: de internetlink biedt drie korte audiofragmenten van de SCOL-promotiecd “Overture”, met hierop Engelse koor- en orgelmuziek, opgenomen met gebruikmaking van het aangekochte ‘Father’ Willis-orgel.

Op de foto is een impressie gemaakt hoe het nieuwe orgel in de Hooglandse kerk er mogelijk uit zou kunnen zien. Voor meer informatie: www.cathedralorgan.nl.

Eric Brons